

CSALÁDI HÍRMONDÓ

3. szám

2013. szeptember 15.

Hírek, események

- Györgyék hazaérkeztek.

és

hétfőtől már magyar iskolába jár,

és

pedig óvodások!

(Gabi vigyáz rájuk, György meg december közepéig visszautazik Angliába.)

- Juli és Ákos új (bér-) lakásba költözött.
- Gabri álláshalmozásba kezdett, ebben a tanévben a balatonfüredi Lóczy Gimnáziumban is tanít. Igaz viszont, hogy szakított a balatonszőlősi könyvtárral.
- Anni sikeresen megszerezte a jogosítványát robogóra!
- Elkészült, és kiválóan működik a PS 43 kamerás felügyeleti rendszere. Tervező és kivitelező:

- **GYORSHÍR:** A tegnapi nap során brutális támadás érte családjunk két tagját! Kutyasétáltatás közben egy minden emberi érzéséből kivetkőzött, kuvasznak látszó vadállat Balatonszőlősen megtámadta Szimatot. A durva inzultusnál

jelenlévő Gabri azonnal Szimat segítségére sietett, de a vérengző fenevad váltott, és Szimat füle helyett Gabri kezét harapta meg. Szerencsére Gergő, dacolva a veszéllyel, kuvaszt megvető bátorsággal elkapta a támadó két hátsó lábát, amitől az úgy megijedt, hogy elengedte Gabrit.

Szimat azóta is visszavonultan nyalogatná a sebeit, ha tudná, de főként a füle sérült meg. Úgy tűnik, lelki sérüléseket is szenvedett, valószínűleg pszichológushoz is kell vinni.

Gabriellának a keze megdagadt, a sebet fertőtlenítették, tetanusz oltás még hátra van. Pszichológushoz nem kell vinni.

- Megnyílt a Családi Multimédia Tár (CsMT)! Több mint 3000 könyv, 1000 film, 6000 zenemű közül lehet válogatni. Kölcsönzési igényeket kérjük a Szerkesztőséghez eljuttatni!
- Terjedelmes interjú jelent meg Tibivel az Élet és Tudomány 39. számában. Részlet:

INTERJÚ ERŐS TIBORRAL

KEZD HELYREÁLLNI A MARCAL

a hét kutatója

Három éve, 2010. október 4-én történt az ajkai vörösiszap-katasztrófa, amely tönkretette a Marcal folyó élővilágát. A magyar alapkutatókat bemutató sorozatunk következő interjúalánya, Erős Tibor és munkatársai a vízfolyás halállományának helyreállítását vizsgálják. A Magyar Tudományos Akadémiához tartozó Balatoni Limnológiai Intézet kutatója emellett a vízfolyások összeköttetéseinek gráfelméleten alapuló modellezésével is foglalkozik.

– *Hogyan fordult a halak felé az érdeklődése?*
– A Dunakanyarban nevelkedtem, ott volt a Duna a házunktól száz méterre. Nagyon szerettem pecázn

– Igen érdekes eredményeket kaptunk. Tudtuk a szakirodalomból és tapasztalatok alapján is, amire a Tisza ciánszennyeződése egy jó példa, hogy egy folyónak a halállománya

– *Ezek ugyanazok a fajok, vagy történetek változások?*
– Igen, ugyanazok a fajok. Talán egyiket olyan faj van, ami új, és korábban nem írták le a Marcalról. Ám ha új faj

Történetek, mesék, elbeszélések

Gyerekek mesélik

Fanni mondásai:

- A Krisztóf és a Daní az apu hasában ketten is elfértek!
- Magyarországon megyek az oviba és ott lesznek a munkatársaim!
- Áááá! Ez a palacsinta döglött!!!
- Krisztóf te is mondjál valami vicceset, és mi majd nevetünk rajta!
- Jé! A szemedben az én vagyok!
- Anyu, miért hívod az aput Munosnak?
- Most vadulásba kezdenek a Krisztófék.

(Pászty Zsófi szíves közlése nyomán)

Utazás, kaland

Felhívjuk a kedves Olvasó figyelmét az „Angliában 6an” blog legújabb bejegyzésére, melynek címe: James Herriott világa.
A blog címe: <http://angliabahatan.blogspot.co.uk/>

Sport, azaz főként foci, tenisz, krikett...

Legfrissebb Focihírek

Átigazolások

Véget ért az átigazolási szezon, rengeteg változás történt a piacon.
Íme, a legfontosabbak:

Név	Honnan	Hova
Jesus Navas	Sevilla	Man.City
Fernandinho	Shakhtar Donetsk	Man.City
Schürrle	Leverkusen	Chelsea
Götze	Dortmund	Bayern
Falcao	Atl.Madrid	Monaco
Tévez	Man.City	Juventus
Isco	Málaga	Real M.
Aubameyang	S.-Étienne	Dortmund
Zaha	C.Palace	Man.Utd.
van Ginkel	Vitesse	Chelsea
Szalai	Mainz	Schalke
Neymar	Santos	Barca
Gomez	Bayern	Fiorentina
Mkhitaryan	Shakhtar Donetsk	Dortmund
Özil	Real M.	Arsenal
Illarramendi	Real Sociedad	Real M.
D.Villa	Barca	Atl.Madrid
Thiago	Barca	Bayern
Negredo	Sevilla	Man.City
Jovetic	Fiorentina	Man.City
Maicon	Man.City	AS Roma
Eto'o	Anzhi M.	Chelsea
Bale	Tottenham	Real M.
Kaká	Real M.	AC Milan

GarethBale

Mario Götze

Kaká

Mesut Özil

A Szerk. megjegyzése: Talán célszerű lett volna, ha a Manchester United igazol néhány védőt, meg egy pár csatárt. Manchester City-Manchester United: 4-0...

Tudomány (hogyan működik a világ?)

BEVEZETŐ

Fizikának hívjuk, a világot alkotó rengeteg dolog között keresi az összefüggéseket. Meg tudja mondani:

- hogy repül az eldobott labda; miért könnyebb úszni a tengerben, mint a Balatonban; milyen gyorsan megy a hinta -> mechanika
- milyen színű a szivárvány; miért nem látjuk, ha messze vannak a betűk; miért van később a dörgés, mint a villámlás -> hullámtan, optika
- miért olvad el a jég a vízben; hogy lehet meleg segítségével hűteni; miért jobb a dízelmotor hatásfoka a benzinmotornál -> termodinamika
- miért áll égnek a hajunk az ugrálóasztalon; mennyire melegszik fel az izzó; mekkora akkumulátor kell az autóba -> elektromosság.

Van egy kedvencem, amivel érdekes összekötni a klasszikus fizika területeit: ez az energetika. Ennek segítségével össze tudjuk hasonlítani az autó motorját a villanybojlerrel; a mágnes, vagy az elektromágnes vonzását a Föld vonzásával; a villanykörtét a LED-es lámpával; a focista szabadrúgását a légszák robbanásával vagy további egymástól egészen távol álló jelenségeket.

Na de mi is az az energia? Mi is az az energetika?

Az energia alapvetően az a mennyiség, ami kifejezi az állapotváltató képességet.

Energetikai szempontból vizsgálva a jelenségeket, mindenhez tudunk rendelni egy univerzális értéket, egy számot, amely kifejezi, hogy az adott állapot vagy állapotváltozás mekkora energiát jelent.

Hagyjuk a definíciót! Inkább nézzünk példákat:

Mennyi biciklizés kell, hogy felmelegítsünk egy kád vizet?

Mennyi napsütés, hogy egész éjszaka tudjunk csak a napenergiából tévézni és hogy tudunk ennyi energiát tárolni?

Mennyibe kerül, ha fával fűtünk be? Mennyibe, ha gázzal, mennyibe, ha villannyal?

Tudnánk az autó motorjával fűteni? Adna elég energiát?

Fel lehet-e tölteni a tekerős zseblámpával a mobiltelefont? Meg lehet-e tenni ezt kábel nélkül?

Na, ezek, ilyenek érdekelnek, érdekeltek mindig! A következő részekben azokról írok, amiket már tudok.

tamás

Kulturális ajánló

Ajánlja: A Szerk.

Ikerkiállításon láthatók Marc Chagall és Ámos Imre munkái

A kettős kiállítás két kiemelkedő művész munkáit állítja párhuzamba. A két kiállításon két, hol egymás mellett, hol egymástól eltérő pályákon futó, de mindenképpen a 20. századra jellemző életutat ismerhetünk meg. Marc Chagall és Ámos Imre életművében egyaránt központi szerepet játszott sorsuk, vallásuk, zsidó identitásuk. Míg azonban az Oroszországból Párizsba emigrált művész minden háborút és megpróbáltatást túlélt, Ámos Imre tudatosan vállalta sorsát, így vált a holokauszt áldozatává - emlékeztetett a *Chagall - Háború és béke között* és az *Ámos Imre, a "magyar Chagall" a háború örvényében 1937-1944* címet viselő kettős kiállítás szeptember 11-ei sajtóbemutatóján az MNG főigazgatója.

Baán László megfogalmazása szerint "Chagall minden gyász ellenére az életöröm festőjévé tudott válni", Ámos Imrének azonban nem adatott hosszú idő az alkotásra. Idelátogatva a francia kurátorokat is megrendítette ennek a két életműnek a közös bemutatása - hangoztatta. A budapesti tárlat részben a párizsi Musée du Luxembourg júliusban 480 ezres látogatottsággal zárt Chagall-kiállításán alapul, az MNG-nek azonban több, Párizsban nem látható Chagall-főművet - [köztük a Franciaországot mindeddig soha el nem hagyó *Életet*](#) - is sikerült megszereznie - hangsúlyozta Baán László.

Julia Garimorth-Foray kurátor emlékeztetett arra, hogy a vityebszki születésű mester végigélte az orosz forradalmat és a két világháborút, szinte a teljes 20. századot, melynek történelmi eseményeihez szorosan kapcsolódik életműve is. Chagall művészete az orosz, illetve a zsidó motívumkincsben gyökerezik, a művész azonban befogadta a nyugat-európai hatásokat, hogy így hozza létre saját hangú festészetét, melynek legfőbb motívuma a számkivettség. Kedvelt szimbólumait Chagall egész életműve során újra és újra feldolgozta, hogy az *Élet* hatalmas, 3x4 méteres vásznán összegezze mindezeket - jegyezte meg Julia Garimorth-Foray.

Kolozsváry Marianna kurátor az Ámos Imre-kiállítást bemutatva elmondta: a tragikus sorsú magyar festő életművéből az 1937 és 1944, azaz a Chagall-lal való találkozás és a művész halála közötti időszakot emelték ki. Ennek a hét évnek a munkáit a rendezők

nem kronologikus sorrendben, hanem tematikus egységek mentén csoportosították: a párizsi találkozást megörökítő képek mellett külön szekciót kaptak az önarcképek és a feleség-festőtársat, Anna Margitot ábrázoló portrék, ahogy az angyal- illetve az álmotívumot felhasználó Ámos-festmények és -rajzok is.

Ámos, akárcsak Radnóti Miklós, szinte még a halál torkában is alkotott. Mielőtt valamikor 1944-1945 fordulóján, egy német lágerben életét vesztette volna, még telerajzolt egy vázlatkönyvet, amelyet 1944 októberében adott át feleségének Budapesten. Az úgynevezett *Szolnoki vázlatkönyv* rajzainak tanúságtevő ereje különösképpen kiemeli Ámos művészetének jelentőségét.

Az orosz-francia mester munkásságát a fiatalkori alkotásoktól a kései, nyolcvanas években festett képekig 65 munkán keresztül tekinti át az MNG kiállítása, míg Ámos Imre képei közül 45-öt láthat majd a közönség 2014. január 5-ig a Magyar Nemzeti Galériában, melynek A épülete - az egykori Munkásmozgalmi Múzeum - belső terét is sikerült úgy átalakítani, hogy a látogatók új kiállítási élményben részesülhetnek.

Mit együnk (mit főzzünk)?

Kürtőskalács Szilvásvárad módra

Hozzávalók: 60 dkg liszt, 4 evőkanál cukor, 2 tojás, 10 dkg vaj, 30 g élesztő, 1 dl tej, reszelt citromhéj, 1 csomag vaníliás cukor, 1 csipet só.

Elkészítés: az élesztőt enyhén cukros, meleg tejbe morzsoljuk. Amíg felfut, összeállítjuk a tésztát: az összes megmaradt hozzávalót összedolgozzuk. Utoljára hozzáadjuk a felfutott élesztőt, majd az így elkészült tésztát meleg helyen kelni hagyjuk kb. fél órát. A megkelt tésztából hosszú, ujjnyi vastag kukacokat sodrunk, amelyeket beolajozott farúdra tekerünk fel jó szorosan. Végül a feltekert kalácsot cukorban (diós, fahéjas, vaníliás, stb.) meghempergetjük. Parázs fölött addig sütjük, amíg a cukor burkolat megkaramellizálódik. Azonnal fogyasztjuk!

Karamellás körteleves

Valamennyi cukrot egy nagy lábosban karamellizálunk, hozzáadunk jó sok meghámozott, megtisztított, felkockázott körtét, majd felöntjük annyi vízzel, hogy éppen ellepje. Fahéjjal és még amivel akarjuk fűszerezük. Amikor puhára főtt a körte, beleöntünk kb. 2,5 dl (vagy amennyi van) tejszínt, és amint forni kezd, levesszük a tűzhelyről. Melegen, langyosan, avagy hidegen tálaljuk!

MODELLEZÉS

(A rovat ÁTMENETILEG szünetel.)

NCST 2013

Lezajlott a szilvásváradai táborozás. Kérjük, hogy az ott készült fényképeket mindenki juttassa el a Szerkesztőséghez, összesítés, feldolgozás stb. céljából!

Kérdések:

**Legyen-e tábor 2014-ben?
Ha igen, hol?**

Várjuk Olvasóink válaszait!
